

ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ: ΘΕΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ, ΑΔΙΚΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑΛΑΙΠΩΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Μηδενικό επιτόκιο καταθέσεων, διψήφιο επιτόκιο δανεισμού
- Προμήθειες από κάθε συναλλαγή (ακόμα και ηλεκτρονική)
- Περιφρόνηση και ταλαιπωρία των συναλλασσομένων, και ιδιαίτερα των υπερηλίκων

Γράφει ο Στ. Μπόκιας*
Απρίλιος 2023

Εισαγωγική διευκρίνιση: Δεν έχω ειδικές γνώσεις και δεν γνωρίζω τους κανόνες λειτουργίας των Τραπεζών στη χώρα μας και στον υπόλοιπο κόσμο, ούτε τη δεοντολογία που πρέπει να ακολουθούν και να σέβονται. Θα προσπαθήσω παρά ταύτα να διατυπώσω τις απόψεις μου επί του θέματος στο οποίο παραπέμπουν ο ανωτέρω τίτλος και οι υπότιτλοί του με βάση την κοινή λογική, τις εμπειρίες μου από τη μακρόχρονη και ενεργό κοινωνική διαδρομή μου, **αλλά και από τα παράπονα των πολιτών και ιδιαίτερα των συνταξιούχων, τους οποίους και εκπροσωπώ.**

Πριν από κάποιες δεκαετίες με την παρότρυνση της Πολιτείας, του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και των Εμπορικών Τραπεζών καλλιεργούσαμε στους νέους και στην κοινωνία γενικότερα το πνεύμα της οικονομίας και της αποταμίευσης. Είχε καθιερωθεί η μέρα της αποταμίευσης για τα σχολεία, γίνονταν σχετικοί διαγωνισμοί, υπήρχαν διακρίσεις και έπαινοι και δίνονταν κουμπάρδες και καταθετικοί λογαριασμοί με συμβολικό ποσό κατάθεσης σε διακριθέντες μαθητές.

Οι Τράπεζες προσπαθούσαν να προσελκύσουν καταθέτες για να εξασφαλίσουν την απαραίτητη ρευστότητα και να αυξήσουν τον κύκλο των εργασιών τους. **Τα επιτόκια καταθέσεων ήταν λογικά έως και δελεαστικά.**

Ο κόσμος τις εμπιστευόταν. Κατέθετε το όποιο οικονομικό απόθεμα είχε στις Τράπεζες. Σημαντικά ποσά εισέρρευσαν τότε και από τους Έλληνες μετανάστες, κυρίως της Γερμανίας, λόγω της διαφοράς συναλλάγματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος και η Πολιτεία ασκούσαν τον προσήκοντα έλεγχο και όλα λειτουργούσαν σωστά και δημιουργικά. Χρηματοδοτήθηκαν επιχειρήσεις, δημιουργήθηκαν θέσεις εργασίας και έτσι στάθηκε η χώρα στα πόδια της μετά την καταστροφική λαίλαπα της κατοχής και του εμφυλίου. Κίνδυνο κατάρρευσης τραπεζών τότε δεν γνωρίσαμε.

Τις τελευταίες δεκαετίες τα πράγματα άλλαξαν. Η παγκοσμιοποίηση των πάντων, κατά συνέπεια και της Οικονομίας, η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, δημιούργησαν νέα κατάσταση. Το χρήμα του Κράτους και του λαού πέρασε υποχρεωτικά στις Τράπεζες. Εκεί κατατίθενται οι μισθοί, οι συντάξεις και οι πάσης φύσεως επιδοτήσεις και οικονομικές ενισχύσεις, ευρωπαϊκές και εθνικές. Μέσω των Τραπεζών διακινούνται και οι καθημερινές συναλλαγές των πολιτών με τις πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες. Οι Τράπεζες δεν έχουν πλέον την ανάγκη να προσελκύσουν καταθέτες. Την αναγκαία

ρευστότητα την έχουν δεδομένη. Επιδίδονται κυρίως στην προσέγγιση δανειοληπτών και επιχειρηματιών, προεγκρίνοντας μάλιστα δάνεια κάθε είδους και υποσχόμενες ευνοϊκή αντιμετώπιση και εξυπηρέτηση.

Υπήρξε εποχή (δεν ξέρω αν γίνεται και τώρα) που οι Τράπεζες έδιναν bonus σε υπαλλήλους που έφεραν δανειολήπτες στο Κατάστημα.

Έτσι ευνοήθηκαν και δημιουργήθηκαν συνθήκες αδιαφάνειας και διαφθοράς, με θαλασσοδάνεια, με «golden boys», με μη διασφάλιση εγγυήσεων, με μη προστασία και γιατί όχι και με καταλήστευση του δημόσιου χρήματος. Και η Πολιτεία αντί να παρέμβει δραστηρικά και τιμωρητικά, απάλλαξε τους υπεύθυνους από τις ευθύνες και τις παραλείψεις τους με νομοθετικές ρυθμίσεις.

Αυτές οι καταστάσεις έφεραν τις ελληνικές Τράπεζες την εποχή της οικονομικής κρίσης στα πρόθυρα της κατάρρευσης, από την οποία τις έσωσε και πάλι η Πολιτεία με τις συνεχείς ανακεφαλαιοποιήσεις, τις συγχωνεύσεις και την πώληση του υγιούς τμήματος και των μεγάλης αξίας υποδομών της Αγροτικής Τράπεζας κυριολεκτικά «για ένα κομμάτι ψωμί».

Τώρα οι Τράπεζες έχουν στη διάθεσή τους όλο το χρήμα που κυκλοφορεί και όλες τις καταθέσεις (μικρές και μεγάλες), που οι πολίτες τις εμπιστεύονται σ' αυτές για να νιώθουν ασφαλείς από τους κακοποιούς αλλά και για να τις χρησιμοποιήσουν σε ώρες μεγάλης ανάγκης όπως σοβαρές ιατρικές πράξεις και μακρές νοσηλείες, για αμοιβές προσώπων όταν δεν θα μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν και γιατί όχι, και για τα έξοδα του τελευταίου μεγάλου τους ταξιδιού.

Αυτές οι καταθέσεις όμως, με μηδενικό ή και αρνητικό επιτόκιο και την αύξηση του τιμαρίθμου, όταν έρθει η ώρα της ανάγκης θα έχουν εξαφανιστεί, θα έχουν εξαϋλωθεί και δεν θα φτάνουν ούτε για φτηνή «κάσα» κηδείας.

Σήμερα υπάρχουν, αν δεν κάνω λάθος, τέσσερις συστημικές Τράπεζες, οι οποίες έχουν δημιουργήσει ένα ιδιότυπο ΚΑΡΤΕΛ. Ανταγωνισμός μεταξύ τους με μέτρα θετικά για τον πολίτη δεν υπάρχει. Διακινούν, νόμιμα πιστεύω, και χρηματιστηριακά προϊόντα και δυστυχώς εθίζουν στον «τζόγο» και εύπιστους καταθέτες με κίνδυνο να χάσουν το όποιο χρηματικό απόθεμα διαθέτουν.

Τα παράπονα του κόσμου, ιδιαίτερα των ηλικιωμένων που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα, είναι πολλά και δικαιολογημένα.

Οι Τράπεζες κατάργησαν τα βιβλιάρια καταθέσεων και τα μηχανήματα αυτόματης ενημέρωσης με αποτέλεσμα οι πελάτες να μην μπορούν να ενημερώνονται για την κίνηση, τα ακριβή εμβάσματα και τις τυχόν παραχαράξεις των λογαριασμών τους.

Χρεώνουν προμήθειες σε κάθε διατραπεζική συναλλαγή, ακόμα και ηλεκτρονική. Από συνταξιούχο που ζήτησε ενημέρωση υφιστάμενου βιβλιαρίου ζητήθηκε προμήθεια 12€.

Χρεώνουν ποσά για διατήρηση λογαριασμού όψεως Σωματείων και Υπηρεσιών (μηδενικό επιτόκιο) και αρνούνται να εκδώσουν σχετικό παραστατικό, απαραίτητο για τον ισολογισμό των Ταμείων.

Το επιτόκιο καταθέσεων είναι μηδενικό ή σχεδόν μηδενικό, ενώ το επιτόκιο δανεισμού είναι διψήφιο (μεγαλύτερο από 13%).

Αυξάνουν μονομερώς τα επιτόκια στεγαστικών δανείων και φτωχοποιούν περαιτέρω τους δανειολήπτες. Πωλούν τα κοκκινισμένα, λόγω κρίσης, δάνεια στα διάφορα FUNDS, κυνηγούν ανελέητα τους δυστυχισμένους δανειολήπτες και πετούν οικογένειες στο δρόμο.

Ενώ η ηλεκτρονική διακυβέρνηση τους επέτρεψε να μειώσουν το προσωπικό και συνεπώς και το εργασιακό κόστος, αυτές αδιαφορούν για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και στοχεύουν αποκλειστικά στην ασύδοτη κερδοφορία τους.

Δεν προθυμοποιούνται να βοηθήσουν όποιους δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν τα αυτόματα μηχανήματα πραγματοποίησης συναλλαγών.

Δεν ευαισθητοποιούνται να τοποθετήσουν ένα στέγαστρο μπροστά από τα ATM για να προστατεύονται οι άνθρωποι που περιμένουν στην ουρά, ιδιαίτερα τις ημέρες πληρωμής των συντάξεων, από τον καύσωνα και τη βροχή.

Δεν ξέρω αν η Τράπεζα της Ελλάδος, που είναι Κρατικός Τομέας Διοικήσεως και Εποπτείας των Εμπορικών Τραπεζών, ανταποκρίνεται διαχρονικά στο ρόλο της, ούτε αν η Πολιτεία παρεμβαίνει ως οφείλει, δραστικά και αποφασιστικά, για τη διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας τους και την προστασία των πολιτών.

Οι πολίτες πάντως έχουν τις αμφιβολίες τους για το αν ασκείται ο προσήκων έλεγχος και εάν τα υπερκέρδη τους φορολογούνται στο βαθμό και το μέτρο που πρέπει.

Οι Πολίτες απαιτούν η Πολιτεία να επιβάλει τη λήψη μέτρων υπέρ του Πολίτη και ιδιαίτερα αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων, μείωση των επιτοκίων δανεισμού, περιορισμό και μείωση των προμηθειών στις συναλλαγές και καλύτερη εξυπηρέτηση.

Ο συμπαθέστατος Υπουργός Οικονομικών κ. Σταϊκούρας με αρκετή δόση λεονταρισμού δήλωσε τελευταία σε κάποια τηλεοπτική εκπομπή ότι έστειλε τελεσίγραφο στις Τράπεζες, απαιτώντας δραστική μείωση των επιτοκίων δανεισμού και ανάλογη αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων.

Δεν ξέρω τι ανταπόκριση είχε το τελεσίγραφό του. Εάν πάντως είναι αυτό που εγώ πληροφορήθηκα, δεν έχω παρά να θυμίσω τη θυμόσοφη αρχαία λαϊκή ρήση «**Ωδινεν όρος και έτεκεν μυν**».

Ευχαριστώ όσους με διαβάσατε.

ΥΓ: Εάν υπάρξει τεκμηριωμένη αντίκρουση, που να πείθει την κοινωνία ότι κάνω λάθος, είμαι πρόθυμος να το αποδεχθώ.

**Ο Σταύρος Μπόκιας είναι Πρόεδρος του Συλλόγου Συνταξιούχων Δημοσίου Πρέβεζας, έχει θητεύσει σε καίριες θέσεις της Εκπαίδευσης και της Αυτοδιοίκησης, υπήρξε για σειρά ετών μέλος Δ.Σ. της Π.Ο.Π.Σ. και δημοσιοποιεί ενίοτε τις απόψεις του για επίκαιρα κοινωνικο-πολιτικά θέματα. Email: spsdprevezas@gmail.com*